

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Theologiæ Moralis

Moure, Antonio Fernandes de

Coloniæ Agrippinæ

Interrogatorivm Pro confessionibus longioris temporis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40934

quemcunque sub eodem onere, & manet sub sigillo. Cuius
pœnitente autem ipso non potest confessarius loqui, nisi
de eius licentia.

Quarto, qua ratione seruandum sit huiusmodi sigil-
lum?

Respondeo, esse seruandum *Primo* tam directè quàm
indirectè: Vnde non potest confessarius dicere se tabam
non absoluisse; dicat, Non perfecti officium meum.
Item non laudet aliquem ex multis. *Secundo*, est seru-
dum tam verbis, quàm signis aut factis. Vnde Episcopus,
vel Sacerdos non potest publicè negare Eucharistiam, vel
matrimonium ex scientia habita solum in confessione.
Item Sacerdos qui nouit aliquem excommunicatum ex
confessione, non potest illi negare Eucharistiam, nec et-
iam priuatim. Potest quidem sub aliquo prætextu: sed si
aliter effugere non possit, quàm significando notitiam ex
confessione, potius debet illi conferre Sacramentum,
quàm non seruare sigillum. *Tertio*, est seruandum in ordi-
ne ad quamcunque interrogationem, quæ fieri possit, sine
extra iudicium, siue in iudicio, siue cum iuramento di-
cendi quæ sciuerit, siue non: nulla enim potest esse iniu-
dica, & consequenter semper potest Sacerdos aquiuoca-
re, & respondere iuxta mentem interrogantis, atque hæc
satis de conditionibus in confessione requisitis.

INTERROGATORIUM

Pro confessionibus longioris
temporis.

PRIMÒ interroget tria. I. Tempus vltimæ
confessionis; & an impleuerit pœnitentiam? II.
Statum pœnitentis, an coniugatus vel solutus,
mercator, miles, officialis, &c. III. Dispositio-
nem, an paratus veniat? Cætera in progressu con-
fessionis.

DEIN.

DEINDE INTERROGET CIR-
ca Decem Præcepta hoc
ordine.

CIRCA PRIMVM

Præceptum,

QVINQVE.

I.

Circa Fidem.

An dubitauerit, consenserit, expresserit signo aliquo
propter excommunicationem?

De prouidentia Dei præcipue, animæ immortalitate,
futura vita.

An sciat necessaria pro rudibus?

II.

Circa Spem.

An desperauerit, præsumperit, tentarit Deum, spem
totam in creatura reponerit?

III.

Circa Charitatem.

An odio Deum habuerit ob legem datam, vel poenam
inferni impositam, mortem, &c.

An animauerit ratione debita, tempore debito, in
periculo tentationis, vsu Sacramentorum?

IV.

Circa Religionem.

An orauerit aliquando, præcipue occasione mortis
spiritualis vel necessitatis proximi?

An Officium recitauerit, si est Sacerdos, Beneficiarius,
&c.

An commiserit Sacrilegium in personis, rebus, locis
sacris?

V.

Circa vitia opposita Religioni.

An fidem præstiterit Buiuis, superstitiosis, va-
nitas obseruantijs?

***

An

An ijs vsus fuerit ad malum, vel bonum finem, vbi de maleficio, &c.

Circa secundum praeceptum.

T R I A.

De Blasphemia.

An blasphemauerit Deum, Beatam Virginem, Sanctos, Creaturas?

Quomodo? an tribuendo Deo quod non habet, vel auferendo quod habet, vel tribuendo creaturae, quod est Dei proprium, vel imprecando Deo aliquod malum, vel nominando membra turpia?

II.

Iuramento.

De veritate; an mendacium cum iuramento protulerit? De Iustitia; an promiserit facere quod malum est, vel non facere quod bonum?

De Iudicio; an in discretè, & sine vlla causa ex temeritate iurauerit?

III.

De Voto.

Qua de re? an tardus in eo implendo?

An promiserit quod non est bonum? an fregerit, & quoties.

Videat an possit commutare, de pensare, &c.

Circa Tertium Praeceptum.

Q V A T V O R.

I. De Missa in festis; an totam, vel notabilem partem, vt tertiam omiserit sine causa, vel cum magna distractione confabulatus sit?

II. De opere seruilij, vel alio prohibito in festis per tempus notabile; an ipse id egerit, vel alijs fuit causa, vt ipsi agerent?

III. De Ieiunio in Quadragesima, Vigilijs, &c. confessione annua, Communionem in Paschate, & solutione decimarum.

IV. De Communicatione cum excommunicato non tolerato; vel an ipse communicatus participarit in diuinis?

Circa

Circa Quartum Præceptum.

S B X.

I. De dilectione proximi generali, & de signis communibus erga inimicos, remissione iniuriæ, & pace petita.

II. De beneficentia corporali, ut eleemosyna in necessitate extrema, vel graui, & de superfluis ratione status.

III. De beneficentia spiritali, ut correctione fraterna de peccato mortali, quando est spes emendationis, opportunitas personæ & temporis.

IV. De obligatione filiorum erga parentes. 1. in dilectione etiam externa, subuentione in necessitate, impletione, testamenti & legatorum. 2. in reuerentia, an maderint, percusserint, oprarint mortem? 3. inobedientia in rebus pertinentibus ad gubernationem domus, ad bonos mores, & salutem animæ, & contra.

V. De obligatione parentum erga filios, tum in cura, ut sciant res necessarias; tum quoad mores, permittendo eos malè viuere, vel præbendo malum exemplum.

VI. De obligatione viri respectu vxoris, in non afficiendo iniuria, non percutiendo, non negando debito, &c. & è contra vxoris respectu viri, in obedientia in spectantibus ad bonos mores, & gubernationem familiæ; in redditione debiti modo dicto, & cura, ne suæ morositate & rixis blasphemare, vel maledicere faciat virum.

Circa Quintum Præceptum.

Q V I N Q V E.

I. Si optauit sibi, aut alijs mortem, vulnera, infamiam, graue malū: vel gauisus est de morte patris, fratris ob hæreditatem, vel ex inuidia, odio, &c. si morosè delectatus sit de vindicta, vel doluit de aliorum prosperitate?

II. Si protulit minas, contumelias ex ira, vel conuicia?

III. Si occidit iniuste, mutilauit, vulnerauit, torisit? Mater, si oppressit infantem in lecto, vel fuit causa abortus.

IV. Si ad aliquod supradictorum cooperatus est nouem illis modis, de quibus in versibus:

Iussio, consilium, consensus, &c.

*** 3

V. Si

V. Si fuit aliquo scandalo causa mortis spiritualis, inducendo ad peccatum, vel publicè peccando?

Circa Sextum Praeceptum.

S E X.

I. Si habuit turpes cogitationes cum consensu, si morosè delectatus: si verba inhonesta, aspectus, tactus libidinosi intercesserunt, & cum quo, vel cum qua?

II. Si cognouit foeminam, an soluta, virgo, coniugata, consanguinea, sacra: si in vase naturali, an extra vas?

III. Si contra naturam per mollitionem, sodomiam, bestialitatem, impudicitiam, an pollutionem voluntariam passus fuerit in vigilia: & de qua persona cogitavit?

IV. Si infecutus est foeminam diu: an peruenit ad verba, literas, munera, tactus: si ornatu, musica & alijs ob malum finem placendi, & prouocandi ad carnem vitus est?

V. Si lectione librorum impudicorum se prouocauit, optauit ab alijs concupisci; tactauit se de huiusmodi peccatis, &c.

VI. A coniugato, si petiuit debitum cum impedimento affinitatis, cognationis spiritualis, voti castitatis, periculi abortus, vel effundendi semen extra vas?

Circa Septimum Praeceptum.

Q V I N Q U E.

I. De F V R T O in notabili quantitate etiam à proprijs parentibus: de damno illato: an iussus in alia confessione restituit? Hic de bonis naufragantium, & latrocinio maritimo.

II. De F R A V D I B V S in emptione & venditione circa rem, pretium, pondus, mensuram, numerum, si emit rem alienam scienter?

III. De V S V R I S in mutuo, in emptione anticipata, vel dilata solutione in cambijs, societatibus, censibus.

IV. De F R A V D I B V S I N L V D O: an cum personis habilibus, inaequalibus quoad artem, inductis importunis precibus, aut minis?

V. De animo furandi aliena, retinendo cum damno domi-

domini, concupiscentia variarum rerum alienarum, de cooperatione modis dictis.

Circa Octauum Præceptum,

I. De ieiunijs extra iudicium.

1. Mendacio pernicioso.

2. Detractione, vel mentiendo vel dicendo verum occultum quod infamet, vel ex loquacitate infamando, vel referendo aliorum mala animo infamandi, vel audiendo, & cooperando infamationi.

3. De secreto reuelato absque iusta causa, apertione litterarum alienarum.

4. De susurratione seminando discordias, irrisione animo confundendi.

5. De maledictione animo vt graue malum eueniat, iudicio temerario, & suspicione.

II. De iniurijs in iudicio, ex parte iudicis, accusatoris, rei, testis, aduocati, procuratoris.

Circa Nonum Præceptum,

I. De SUPERBIA: an putauit à se habere bona, vel à Deo ex proprijs meritis, vel tribuit quæ non habet, vel alios contempserit in ordinatè?

II. De VANA GLORIA: quando optatur, vel quæritur de re mala, aut malis attribus, aut relata ad malum finem.

III. De INOBEDIENTIA, & ambitione.

IV. De GVLA: an per eam violatum sit præceptum, vellea quæ sita sit cum notabili damno salutis propriæ, vel proximi: vel propter eam debita non soluuntur?

V. Reliqua deducta sunt ad præcepta, vt auaritia ad quartum, luxuria ad sextum, ira, & inuidia ad quintum: accedia communiter non est peccatum mortale, nisi quando ob eam violatur præceptum sub mortali, vel desperat quis peruenire ad vltimum finem.

Circa Decimum Præceptum,

Quæri potest in fine,

1. An sciat necessaria, & obligationes propriij status?

2. An quid aliud memoriæ se offerat grauens conscientiam,

*** 4

3. An

3. An doleat generaliter de offensis in custodia quinque sensuum, trium potentiarum, operum misericordiarum?
4. De ingratitude in reddendis gratijs pro beneficijs, reincidendo in peccata. De periculo peccandi, cui sæpè se exposuit: de dubijs, quæ habuit an quid esset peccatum, & tamen operatus est cum illis.
5. Accuset se de omni alia re, in qua Deum offenderit, vel fuisset causa, vt alter offenderet.

TRACTATUS BREVIS

De modo, quo gerere se debet Sacerdos cum agonizante, seu moribundo.

AD moribundum ex præscripto D. Iacobi in *sum. cano.* sub *inim.* induendus est Sacerdos: de quo immeritò queri potest, quomodo in casu tanti momenti se gerere debeat? *Primo*, igitur curare debet in seipso cordis puritatem & innocentiam, per quam in graui necessitate proximi sit Deo gratus mediator.

Secundo, sinceram habere intentionem, tantumque dei zelo diuini honoris, & compassionem proximi de vita periclitantis.

Tertio, non necitare moras: sed statim ac vocatus est, adire infirmum, ad obuianum periculo, quod esse potest malè moriendi: quo nullum est formidabilius, cū sit summi mali, idque irreparabiliter.

Quarto, colloquia salutaria cum eo miscere, præsertim de Dei erga nos prouidentia, deque dilectione, qua (ex Ioan. c. 3.) ipse sic dilexit mundum, vt filium suum unigenitum daret, vt omnis quis credit in eum non pereat, sed habeat vitam æternam. Atque, si à Medicis didicerit non esse sperandum de ipsius vita, prudenter & suauius in nomine Domini ipsum monere debet: sicut Isaias cap. 38. Ezechiam regem, his verbis: *Hac dicit Dominus: Dispose domus tua, quia tu morieris, & non uives.* Monco igitur, vt testa-